

PROCESEVALUATIE

HUNZE-DE BEWEGENDE STAD

LECTORAAT PRAKTIJKGERICHTE SPORTWETENSCHAP

Januari 2016

Hanzehogeschool
Hiske Wiggers

In opdracht van
**InnovatieWerkPlaats
Beweegvriendelijke
Inrichting Openbare
Ruimte (IWP BIOR)**

Het lectoraat
praktijkgerichte
sportwetenschap doet
praktijkgericht
wetenschappelijk
onderzoek op de thema's:
bewegingsonderwijs;
training/coaching;
stimuleren van sport en
bewegen;
sportbeleid en
ondernemerschap.

Voor meer informatie:
h.m.wiggers@pl.hanze.nl

Lectoraat Sportwetenschap
Instituut voor Sportstudies
Zernikeplein 17
9747 AS Groningen

De Bewegende Stad

De gemeente Groningen wil zoveel mogelijk Stadgers de gelegenheid geven om te sporten en te spelen. De gemeente Groningen heeft in samenwerking met de InnovatieWerkPlaats Beweegvriendelijke Inrichting Openbare Ruimte (IWP BIOR) het afgelopen jaar een aantal kansen benut om de openbare ruimte zo in te richten dat het uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten. De pilot was in de wijken de Hunze- van Starckenborgh en deze wordt in april 2016 officieel geopend.

De Hunze

In het kader van de Bewegende Stad is ervoor gekozen om in de wijken de Hunze- van Starckenborgh als eerste een project (pilot) te implementeren. Reden hiervoor was onder andere het speeltoestel op het middenterrein van de Hunze dat aan vervanging toe was. Daarnaast waren er al verschillende initiatieven van bewoners(groepen) met betrekking tot sporten en bewegen in de openbare ruimte. Een unieke kans dus om met de bewoners een pilot te ontwikkelen waarin deze visie vorm gegeven kon worden.

Doel

De woonomgeving in de wijken de Hunze-van Starckenborgh met en voor de bewoners en andere stakeholders als een inspirerende en vernieuwende plek inrichten voor jong en oud die daadwerkelijk uitnodigt om te sporten, spelen en elkaar te ontmoeten.

Bewonersbijeenkomst Hunze, april 2015

Methodologie

Er vindt een duidelijke verschuiving plaats van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij.¹ Er wordt van de burgers verlangd zich actief te mengen in kwesties en mee te bouwen aan een leefbare gemeente. Dit past goed bij het initiatief waarin de openbare ruimte is ingericht om burgers te stimuleren, faciliteren en uit te dagen om te spelen, bewegen en ontmoeten.² De burgers in de wijken zijn zodoende het gehele traject actief betrokken geweest, onder andere door diverse bewonersbijeenkomsten.

	Pkt	Ingetogen	Uitbundig
A voetbalveld	50	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
B kleine kinderen	50	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
C oudere kinderen	61	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
D groeninrichting	32	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
E nat. spelen	33	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
F HunzeFITroute	36	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑
G outdoor-fit	30	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑

Vervolgbijsamenkomst werkgroep, juni 2015

Onderzoek BIOR

Tijdens het project is er door het lectoraat Sportwetenschap ook onderzoek gedaan naar de invloed van de beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte (BIOR) op burgerparticipatie in de wijk. Er is onder andere onderzocht wat de BIOR-score is van de wijken. De resultaten zijn meegenomen in het nieuwe ontwerp.

Proces

Van april-november 2015 zijn er meerdere bijeenkomsten met de bewoners georganiseerd. De eerste bewonersavond was op 22 april 2015. Tijdens deze bijeenkomst is het project toegelicht en konden direct alle aanwezigen de eerste ideeën op een creatieve en interactieve manier delen. Vervolgens is er met een samengestelde werkgroep, bestaande uit geïnteresseerde bewoners, twee keer een vervolgbijsamenkomst geweest. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de eerste ideeën verder geconcretiseerd.

Op basis van deze input is er een eerste ontwerp ontwikkeld en dit is gedeeld met de werkgroep. Dit bleek helaas niet te voldoen aan de verwachtingen en de werkgroep is op basis van dit ontwerp nog twee keer (oktober en november) bij elkaar gekomen om het ontwerp aan te passen. Het definitieve ontwerp is op 17 november 2015 tijdens een inloopavond gepresenteerd aan alle geïnteresseerden. Het project wordt de komende maanden gerealiseerd, zodat het totale plan op woensdag 27 april 2016 officieel geopend kan worden.

Resultaat interactieve bewonersavond, april 2015

Presentatie definitieve ontwerp, november 2015

Eindresultaat speeltoestel middenterrein en buitenfitness Hunzefit, november 2015

“Een uitgebreid en zorgvuldig proces, maar erg intensief.”

“Het blijkt voor de bewoners lastig om een brede en vernieuwende kijk te creëren.”

Bronnen

¹ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (2014). Een gezonder Nederland.

Kernboodschappen van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014.

Bilthoven: RIVM.

² Cammelbeeck, C., Engbers, L.H., Kunen, M., en L'abée, D. (2013). Ontwerpprincipes voor een beweegvriendelijke omgeving. Ede: Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) / TNO.

Proces

Het project is uitgebreid en zorgvuldig uitgevoerd en de bewoners hebben een belangrijke bijdrage geleverd. De focus lag in het begin vooral op het speeltoestel. Dit had prioriteit en het was lastig om een brede en vernieuwende kijk te hebben. Tijdens het traject kwam hier verandering in en ontstond er een bredere insteek. Het aandragen van nieuwe ideeën heeft hier een bijdrage aangeleverd. Het aanbod is ook nog uitgebreid door een aanvraag bij Wijken voor Jeugd. Op initiatief van de bewoners is er zodoende nog een element bijgekomen. Tijdens het traject is er alleen relatief veel tijd besteed aan een klein selectief groepje. Wellicht hadden er toch nog andere groepen (jeugd en jongeren) betrokken kunnen worden.

Eindresultaat

Het project en proces heeft wellicht langer geduurd dan gepland, maar het eindresultaat is iets om trots op te zijn. De bewoners zijn tevreden over het traject en het definitieve ontwerp. Na de officiële opening zal inzichtelijk worden hoe tevreden de bewoners zijn en wat dit voor zichtbaar effect heeft op het gebruik van de verschillende nieuwe voorzieningen in de wijk.

Monitoring

In april 2016 is de realisatie van het project. Vanaf dan wordt er gestart met de monitoring. Het lectoraat Sportwetenschap gaat onderzoeken in hoeverre de vernieuwde inrichting van de openbare ruimte uitnodigt tot meer bewegen, sporten en spelen. Hierbij zal er gekeken worden in welke mate de nieuwe voorzieningen worden gebruikt, wie de gebruikers zijn en in welke mate de gebruikers tevreden zijn over de vernieuwde voorzieningen. Het onderzoek zal uitwijzen of het project in de Hunze- van Starkenborgh niet alleen voor de bewoners, maar ook voor de beleidsmakers succesvol blijkt.

Conclusie

In de wijken de Hunze- van Starkenborgh is getracht de omgeving met en door de bewoners zo in te richten dat het uitnodigt tot bewegen, sporten en spelen. Het resultaat is mooi en gevarieerd bestaande uit: een buitenfitnessplek HunzeFIT, een hardlooproute HunzeMIJL, een nieuw speeltoestel op het middenterrein en een voetbal- en panna-veld. Er zijn dus volop nieuwe voorzieningen om te bewegen, sporten en te spelen voor alle bewoners in de wijken.